

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI.....	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI.....	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHTIRISH MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdievich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTISION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEKANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firusa Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJYI DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKLARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumom'inovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI	995
Davlatova Ozoda Olmos qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'YI INTELLEKTNI JORIY ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1001
Suyunova Dilfuza Dilmurod qizi	
BOZORNI SEGMENTATSIYALASHDA MARKETING TADQIQOTLARINING ROLI	1006
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilxomovna	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI	1010
Sharifboyev Bunyod Azamat o'g'li, Abduraxmanova Gulnora Qalandarovna	
TIJORAT BANKLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KAPITALNING ROLI	1016
Mirzaraximova Nurhayot Baxrom qizi	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ	1020
Ходжаева Наргизахон Анатолиевна	
FUNDRAISING AS A STRATEGIC TOOL IN MUSEUM MANAGEMENT	1028
Aziza Ibroximova	
KORXONALARDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	1035
Boboraxmatova Shohsanam Ibdullo qizi	
MOLIYAVIY HISOBOT TIZIMINI XALQARO STANDARTLARGA O'TKAZISHNING O'ZBEKISTONDAGI DINAMIKASI VA NATIJALARI (OLMALIQ KMK MISOLIDA)	1043
A.J.Tuychiyev, M.V Abdunabiyeva	
TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI QURISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: FARG'ONA VODIYSI (FARG'ONA VILOYATI VA QO'QON HUDUDI) MISOLIDA RAQAMLI LOYIHALASH, OPTIMALLASHTIRISH VA INTELLEKTUAL BOSHQARUV	1051
Yakubov Maqsadxon Sultaniyazovich, Norinov Muhammadyunus Usibjonovich, Zikrayev Akmaljon Alimovich	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV INNOVATSIYA TIZIMINI ISH SAMARADORLIGINI BAHOLOVCHI (KPI) AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH VA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1057
Rafikova Kamila Baxtiyorovna	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING MOLİYAVIY BOZOR RIVOJIGA TA'SIRI	1063
Abdulazizov Javohir Abduvali o'g'li	
OILAVIY TADBIRKORLIKNI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLİYALASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	1070
Davlyatov Qahramon Abdumavlyanovich	
AMORTIZATSIYALANADIGAN AKTIVLAR HISOBINING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	1077
Aminboyev Jaloliddin Otabek o'g'li	
BANKLARDA RISK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH	1083
Karimov Shoxrux Boydulla ugli	
DIGITALIZATION, RESEARCH CAPACITY AND HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: AN ARDL-ECM ANALYSIS (2000-2024)	1087
Ismailova Nilufar	
TURIZMDA TALAB VA TAKLIFNI BAHOLASH USULLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1094
Suyunov Alijon Jumaboy o'g'li	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ДОХОДАМИ И РАСХОДАМИ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	1099
Аймухаммедова Амина Какажановна	
"O'ZMILLIYBANK" AJDA MIJOZLARNING KREDITGA LAYOQATLILIGI DARAJASI HOLATI TAHLILI	1105
Jumaniyazov Quvanchbek Amatjonovich	

SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH HAMDA ISHLAB CHIQUARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1110
Qodirov Bekzod Xomidjonovich	
FARMATSEVTIKA SANOATINING ASOSIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI IQTISODIY-STATISTIK USULLARI ORQALI TAHLILI	1115
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
MAMLAKATIMIZDA XOTIN – QIZLAR O'RTASIDA MAHALLIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1123
Rafiyeva Madina Xusinovna	
YASHIL IQTISODIYOTDA DEPOZIT TIZIMINI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARISH	1128
Norqobilova Feruza Abduhomidovna, Odilov Jahongir Nozimjonovich	
OPTIMIZING HUMAN CAPITAL: THE IMPACT OF SCHOOL MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL CULTURE IN VOCATIONAL EDUCATION.....	1132
Karimova Dilfuza Xatamjonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSİYALARINING INNOVATSION MAZMUNI RIVOJLANISHINING DOLZARB YO'NALISHLARI	1138
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Raximjonov Ulug'bek Boxodir o'g'li	
IQTISODIY TIZIMLARNI MAKRO VA MIKROIQTISODIY DARAJADA PROGNOZLASH: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR VA MODELLASHTIRISH USULLARI	1142
Alimov Fazliddin Xalimovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTITUTLARIDA FOIZSIZ MOLIYALASHTIRISH TAMOIYLLARINING IQTISODIY MOHIYATI.....	1147
Pulatova Adolat Djaxangirshyevna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVASION FAOLIYATNI SAMARALI BOSHQARISH JARAYONLARI	1152
Fayzieva Dilafruz Shuhratovna	
MARKAZIY BANK RAQAMLI VALYUTASI (CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY): NAZARIY ASOSLAR VA XALQARO TA'RIFLARNING QIYOSIY TAHLILI	1156
Tashqo'ziyev Suxrob Abdurazzak o'g'li	
KORXONALARNI MOLIYAVIY INQIROZGA OLIB KELUVCHI SABABLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	1161
Bobomirzayev Isroil	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ, УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ.....	1165
АскарOVA Мавлуда Турабовна	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA MOLIYAVIY BOZOR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1171
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	1176
Muxitdinova Difuza Farxodovna	
KO'P DARAJALI YONDASHUVNING MIKRO, MEZO VA MAKRO DARAJALARDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKLARINI ASOSLASH HAMDA MODEL ARXITEKTURASINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK TAMOIYILLARI	1183
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li, Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DAROMAD BAZASINING TARKIBI VA DINAMIKASI ("TURONBANK" ATB MISOLIDA)	1191
Togayev Salim Sobirovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KAPITAL TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI KAPITAL BAHOSINI MINIMALLASHTIRISH MEXANIZMLARI	1196
Obidov Sanjar Omonxo'jayevich	
O'ZBEKISTON XIZMATLAR EKSPORTINING GEOGRAFIK TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI: GRAVITATSION MODEL ASOSIDA TAHLIL	1202
Qodirjonov Adhamjon	

AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSİYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH	1206
Suyunov Yorqin Bekturodovich	
BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINING INSTITUTSIONAL OMILLARI	1212
Arifbayev Bobur Dilshodovich	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В РАМКАХ СТРАТЕГИИ «УЗБЕКИСТАН – 2030»	1219
Аблаева Валентина Борисовна	
FINANCING A GREEN UNIVERSITY: MECHANISMS, MODELS, AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR SUSTAINABLE CAMPUS DEVELOPMENT	1227
I. Imomov, F.Nishonov	
ПОНЯТИЕ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО МАРКЕТИНГА В УЗБЕКИСТАНЕ	1234
Шоев Алим Халмуратович	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSILAR HISOBIGA ASOSLANGAN XOLATDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI TASHKIL ETISH TARTIBI	1247
Xasanova Xusnoraxon Faxriddinova	
HUDUDIY MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA INVESTITSION FAOLLIKNI ROLI VA UNING RIVOJLANISH MEKANIZMLARI	1251
Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ИССЛЕДОВАНИЮ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ	1257
Менглиева Индира Баходировна	
ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ НА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМ РЫНКЕ: ВЫЗОВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ	1261
Умарбеков Бахром Ботирбекович	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA "ALTERNATIVE RISK CAPITAL"NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1270
Jorabaev Jasur Abduraxmanovich	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA ALTERNATIVE RISK CAPITAL'NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1276
Jo'rabayev Jasur Abdurahmonovich	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA BOSHQARUV KADRLARINING LIDERLIK SALOHİYATINI BAHOLASH MASALALARI	1282
Rasulov Shohruxbek G'ulomjon o'g'li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEVA VA SABZAVOT ISHLAB CHIQRISH KO'RSATKICHLARINING XO'JALIKLAR TOIFALARI BO'YICHA TAHLILI	1286
Majidova Dilnoza Bahromovna	
TURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKTNING (SI) TA'SIRI	1290
Begimqulov Javohirbek Jo'raqul o'g'li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI VA ZARURLIGI	1300
Xodjaeva Feruza Komilovna	
TOSHKENT VILOYATI HUDUDLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI IQTISODIY FARQLAR TAHLILI	1305
Saidakbarov Saidazam Aziz o'g'li	
KORXONALARDA UMUM ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBİ	1309
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	

ONLAYN BRONLASH TIZIMLARI: TURLARI, XUSUSIYATLARI VA AJRALIB TURUVCHI BELGILARI	1314
S.S. Ismatillaeva	
BUDJET TIZIMI BUDJETLARI IJROSI USTIDAN MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1320
Saidova Kamolat Farhodovna	
КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОРОЖДАЮЩИХ ЖЕНСКУЮ ПРЕСТУПНОСТЬ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	1326
Нуриллоева Заррина Зокиржоновна	
SAMARQAND VILOYATI MEHMONXONA XO'JALIGIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TURISTLAR OQIMINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1331
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin qizi	
SOLIQ YUKINI HISOBLASH VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILINING METODOLOGIK JIHATLARI	1334
Abdullayev Abror Bozarboyevich	

SOLIQ YUKINI HISOBLASH VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILINING METODOLOGIK JIHATLARI

Abdullayev Abror Bozarboyevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
“Moliyaviy tahlil” kafedrası dotsenti, PhD

E-mail: abdullayev_abror@tsue.uz

ORCID: 0000-0001-8981-6708

Annotatsiya. Maqolada xo'jalik subyektlari va davlat byudjeti uchun muhim moliyaviy indikator hisoblangan soliq yukini baholash mexanizmlari tahlil qilingan. Unda soliq yukini aniqlashda qo'llaniladigan mualliflik formulasi, soliq yuki tushunchasi hamda turli hisoblash usullari ilmiy asosda ko'rib chiqilgan. Jadval va manbalar asosida soliq yukining miqdoriy va nisbiy ko'rsatkichlari, shuningdek uning dinamikasini shakllantiruvchi asosiy omillar — daromad va foyda darajasi, soliq stavkalari va tizimi, ijtimoiy to'lovlar va bonuslar, iqtisodiy hamda bozor sharoitlari, shuningdek soliq imtiyozlari tahlil qilingan. Bundan tashqari, soliq yukini baholash davlat va xo'jalik subyektlari uchun samarali soliq siyosatini yuritish, barqaror iqtisodiy muhitni ta'minlash va moliyaviy resurslarni strategik taqsimlashda muhim ahamiyatga ega ekani asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari soliq siyosati va qonunchiligini takomillashtirish, investitsiya muhitini yaxshilash hamda xo'jalik subyektlari faoliyati uchun samarali soliq muhitini shakllantirishda ilmiy va amaliy ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: soliq yuki, soliq stavkasi, soliq tizimi, soliq imtiyozlari, daromad darajasi, foyda darajasi, ijtimoiy to'lovlar, soliq siyosati, soliq to'lovlari.

Abstract. This article presents an analysis of mechanisms for assessing the tax burden, which is considered an important financial indicator for both economic entities and the state budget. The study provides a scientifically grounded examination of the author's formula used to determine the tax burden, the concept of tax burden, and various calculation methods. Using tables and relevant sources, the research analyzes quantitative and relative indicators of the tax burden, as well as the key factors shaping its dynamics, including income and profit levels, tax rates and systems, social payments and bonuses, economic and market conditions, and tax incentives. Furthermore, the assessment of the tax burden is shown to be of critical importance for the development of effective tax policy for the state and economic entities, the maintenance of a stable economic environment, and the strategic allocation of financial resources. The results of the analysis demonstrate both scientific and practical significance for improving tax policy and legislation, enhancing the investment climate, and creating an efficient tax environment for economic entities.

Key words: tax burden, tax rate, tax system, tax incentives, income level, profit level, social payments, tax policy, tax payments.

Аннотация. В статье представлен анализ механизмов оценки налогового бремени, которое является важным финансовым показателем для хозяйствующих субъектов и государственного бюджета. На научной основе рассмотрены авторская формула, применяемая при определении налогового бремени, сущность понятия налогового бремени и различные методы его расчёта. С использованием таблиц и источников проанализированы количественные и относительные показатели налогового бремени, а также основные факторы, формирующие его динамику, включая уровень доходов и прибыли, налоговые ставки и систему, социальные выплаты и премии, экономические и рыночные условия, а также налоговые льготы. Кроме того, показано, что оценка налогового бремени имеет первостепенное значение для формирования эффективной налоговой политики государства и хозяйствующих субъектов, обеспечения стабильной экономической среды и стратегического распределения финансовых ресурсов. Результаты исследования подтверждают его научную и практическую значимость для совершенствования налоговой политики и законодательства, улучшения инвестиционного климата и формирования эффективной налоговой среды для деятельности хозяйствующих субъектов.

Ключевые слова: налоговое бремя, налоговая ставка, налоговая система, налоговые льготы, уровень дохода, уровень прибыли, социальные выплаты, налоговая политика, налоговые платежи.

KIRISH

Soliq yuki iqtisodiy munosabatlar tizimida davlat va xo'jalik yurituvchi subyektlar o'rtasidagi moliyaviy munosabatlarning muhim ko'rsatkichi hisoblanadi. Uning miqdori va tuzilishi korxonalar moliyaviy barqarorligi, investitsion faolligi hamda ishlab chiqarish hajmlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu jihatdan, soliq yukini ilmiy asosda baholash mexanizmini ishlab chiqish hamda uning o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillarni chuqur tahlil qilish mamlakat iqtisodiy siyosatini samarali amalga oshirish, soliq tizimini takomillashtirish va tadbirkorlik muhitini yanada yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Zotan, "soliq yukini izchil ravishda pasaytirish, soliq solish tizimini soddalashtirish, shuningdek soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligini oshirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi". Bozor iqtisodiyoti sharoitida soliq yukining optimal darajasiga erishish davlatning fiskal manfaatlari bilan xo'jalik yurituvchi subyektlarning iqtisodiy imkoniyatlari o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashni taqozo etadi. Soliq stavkalari, soliq imtiyozlari, soliq bazasini aniqlash usullari hamda hisob-kitob mexanizmlari soliq yuki darajasining shakllanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar sifatida namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, korxonalar faoliyatining tarmoq xususiyatlari, moliyaviy natijalari va ishlab chiqarish samaradorligi kabi iqtisodiy omillar ham soliq yukining o'zgarishida muhim o'rin tutadi.

Hozirgi globallashuv jarayonlari va raqobatning kuchayib borishi sharoitida soliq yukini baholashga nisbatan an'anaviy yondashuvlar ko'p hollarda iqtisodiy jarayonlarning real holatini to'liq aks ettira olmaydi. Shu sababli, omilli tahlil usullaridan foydalangan holda soliq yukiga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillarni aniqlash, ularning ta'sir darajasini baholash hamda o'zaro bog'liqligini ochib berish dolzarb ilmiy vazifaga aylanmoqda. Bunday tahlil natijalari soliq yukini boshqarish bo'yicha ilmiy asoslangan qarorlar qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Bugungi kunda xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatiga soliq yukining ta'siri iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, investitsion jozibadorlikni oshirish va raqobatbardoshlikni mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Soliq yuki darajasining nomutanosib o'zgarishi korxonalar moliyaviy natijalariga ta'sir ko'rsatishi, aylanma mablag'lar hajmiga bosimni kuchaytirishi va ishlab chiqarish faolligini cheklashi mumkin. Shu bilan birga, soliq yukining iqtisodiy jihatdan yetarli darajada asoslanmagan holda kamaytirilishi davlat byudjeti daromadlarining barqarorligiga salbiy ta'sir ehtimolini yuzaga keltiradi. Shu bois, soliq yukini ilmiy asoslangan baholash mexanizmini takomillashtirish hamda uning o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va tahlil qilish hozirgi iqtisodiy sharoitda o'ta dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Ayniqsa, soliq tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar, soliq ma'muriyatchiligining takomillashuvi, shuningdek raqamli iqtisodiyot sharoitida hisob-kitob jarayonlarining o'zgarishi soliq yukining shakllanishiga ta'sir etuvchi omillarni qayta ko'rib chiqishni talab etmoqda. An'anaviy baholash yondashuvlari ko'p hollarda soliq yukining real iqtisodiy mazmunini to'liq ochib bera olmasligi mumkin. Shu nuqtayi nazardan, omilli tahlil asosida soliq yuki o'zgarishining sabab-oqibat bog'liqliklarini tadqiq etish, uning institutsional va iqtisodiy omillar bilan uzviy aloqasini aniqlash muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Mazkur yondashuv soliq siyosatini samarali shakllantirish, korxonalar faoliyatida soliq yukini optimal darajada boshqarish hamda barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi amaliyotida soliq yuki, asosan, xo'jalik yurituvchi subyektlar tomonidan to'langan jami soliqlar va majburiy to'lovlarning yalpi daromadga yoki yalpi qo'shilgan qiymatga nisbati sifatida hisoblanadi. Ushbu yondashuvda soliq yuki makro va mikro darajalarda baholanib, uning dinamikasi tarmoqlar, hududlar hamda soliq turlari kesimida tahlil qilinadi. Hisob-kitob mexanizmi soliq ma'muriyatchiligi ma'lumotlariga tayanadi va davlat byudjeti daromadlarini rejalashtirish, shuningdek soliq siyosati samaradorligini baholashga xizmat qiladi.

Mazkur yondashuvning asosiy ustun jihati uning amaliy yo'naltirilganligi va hisob-kitoblarning nisbatan soddaligida namoyon bo'ladi. Rasmiy statistik ma'lumotlarga tayangan holda soliq yukini tizimli monitoring qilish, soliq tushumlarining barqarorligini ta'minlash hamda soliq islohotlari natijalarini tezkor baholash imkoniyati yaratiladi. Shu bilan birga, ushbu mexanizm soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish va soliq intizomini mustahkamlashda muhim axborot manbai sifatida xizmat qiladi.

Biroq, Davlat soliq qo'mitasi tomonidan qo'llaniladigan hisoblash mexanizmi ayrim jihatlarida takomillashtirishni talab etadi. Xususan, u soliq yukining iqtisodiy faollikka bilvosita ta'sirini, yashirin xarajatlardan va soliq yukining real og'irligini to'liq aks ettirmasligi mumkin. Soliq imtiyozlari, tarmoqlararo farqlar hamda korxonalar moliyaviy samaradorligi bilan bog'liq omillarning yetarli darajada chuqur tahlil qilinmasligi natijasida soliq yukining real iqtisodiy mazmuni to'liq ochilmay qolishi ehtimoli mavjud.

Qodirov A.A. o'z ilmiy tadqiqotlarida soliq yukini korxonalar moliyaviy natijalari bilan uzviy bog'liq holda baholashni taklif etadi. Olimning yondashuviga ko'ra, soliq yukini hisoblashda to'langan soliqlar summasining sof foydaga, qo'shilgan qiymatga va aylanma mablag'larga nisbati asosiy ko'rsatkichlar sifatida qo'llaniladi. Bunda omilli tahlil usullari yordamida soliq yuki o'zgarishiga ta'sir etuvchi ichki omillar (ishlab chiqarish hajmi, xarajatlar tuzilmasi, rentabellik) hamda tashqi omillar (soliq stavkalari, imtiyozlar, soliq siyosati) aniqlanadi.

Qodirov A.A. tomonidan taklif etilgan yondashuvning ustun tomoni shundaki, u soliq yukining korxona moliyaviy barqarorligiga ta'sirini aniq va tizimli tarzda ochib beradi. Omilli tahlilga tayangan holda soliq yuki o'zgarishining sabab-oqibat bog'liqliklarini aniqlash, shuningdek soliq yukini optimallashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar ishlab chiqish imkoniyati kengayadi. Ushbu yondashuv, ayniqsa, mikroiqtisodiy darajada boshqaruv qarorlarini qabul qilishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, mazkur metodologiya ayrim cheklovlari ham mavjud. Birinchidan, hisob-kitoblar korxonaning buxgalteriya ma'lumotlariga kuchli darajada bog'liq bo'lib, hisob siyosatidagi farqlar natijalarning o'zaro taqqoslanishini murakkablashtirishi mumkin. Ikkinchidan, makroiqtisodiy darajada soliq siyosati samaradorligini baholashda ushbu yondashuvning imkoniyatlari nisbatan cheklangan.

Yuqoridagi ikki yondashuvning qiyosiy tahlili shuni ko'rsatadiki, Davlat soliq qo'mitasining soliq yukini hisoblash mexanizmi soliq siyosatini amaliy boshqarish va fiskal barqarorlikni ta'minlashda samarali bo'lsa, Qodirov A.A. tomonidan taklif etilgan metodologiya soliq yukining korxonalar moliyaviy holatiga ta'sirini yanada chuqurroq ochib beradi. Mualliflik nuqtayi nazaridan, soliq yukini baholashda ushbu ikki yondashuvni o'zaro uyg'unlashtirish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Ya'ni, makrodarajada rasmiy statistik ko'rsatkichlarga tayanish bilan bir qatorda, mikrodarajada omilli tahlil usullarini qo'llash soliq yukining real iqtisodiy mazmunini to'liqroq ochib berishga xizmat qiladi.

OECD — Organisation for Economic Co-operation and Development (Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti) tomonidan ishlab chiqilgan metodologiyada soliq yukini baholash kompleks va ko'p darajali yondashuv asosida amalga oshiriladi. Xususan, soliq yukini hisoblashda jami soliqlar va majburiy ijtimoiy ajratmalarning yalpi ichki mahsulotga nisbati, mehnat daromadlariga tushadigan soliqlar, korporativ soliq yuki hamda samarali soliq stavkalari (effective tax rates) asosiy indikatorlar sifatida qo'llaniladi. Ushbu yondashuv doirasida soliq yukining nafaqat nominal, balki real iqtisodiy og'irligi ham baholanadi.

OECD metodologiyasining ustun jihati uning xalqaro qiyosiy tahlil imkoniyatlarini keng ochib berishida namoyon bo'ladi. Yagona hisoblash standartlaridan foydalanish orqali turli mamlakatlarda soliq yuki darajasini solishtirish, shuningdek soliq siyosatining iqtisodiy o'sish, bandlik va investitsiyalarga ta'sirini baholash imkoniyati yaratiladi.

Shu bilan birga, OECD yondashuvi ham ayrim metodik cheklovlarga ega. Jumladan, mazkur metodologiya yuqori sifatli va to'liq statistik ma'lumotlarni talab qiladi, bu esa ayrim rivojlanayotgan mamlakatlar sharoitida amaliy qo'llash imkoniyatlarini cheklashi mumkin. Bundan tashqari, hisob-kitoblar asosan makroiqtisodiy darajaga yo'naltirilgan bo'lib, alohida korxonalar yoki tarmoqlar kesimida soliq yukini chuqur tahlil qilish imkoniyatlari nisbatan cheklangan.

Mualliflik nuqtayi nazaridan, OECD metodologiyasi soliq yukini xalqaro miqyosda baholash uchun ilmiy jihatdan mukammal asos yaratadi. Biroq, milliy iqtisodiyot va korxonalar xususiyatlarini hisobga olgan holda, uni mikroiqtisodiy tahlil usullari bilan boyitish metodologiya amaliy samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (IMF) tadqiqotlarida soliq yukini baholash iqtisodiy o'sish va investitsiya faolligi bilan uzviy bog'liq holda amalga oshiriladi. IMF yondashuviga ko'ra, soliq yukini hisoblashda jami soliq tushumlarining yalpi ichki mahsulotga nisbati, samarali soliq stavkalari, kapital va mehnatga tushadigan soliq yuki hamda fiskal yukning dinamik ko'rsatkichlari qo'llaniladi. Bunda ekonometrik modellar yordamida soliq yuki o'zgarishining iqtisodiy o'sishga ta'siri baholanadi.

IMF metodologiyasining asosiy ustun jihati soliq yukini dinamik jarayonlar va sabab-oqibat bog'liqliklari asosida tahlil qilish imkoniyatida namoyon bo'ladi. Ekonometrik modellashtirish orqali soliq yukining investitsiya muhitiga, kapital jamg'arilishiga va iqtisodiy o'sish sur'atlariga ta'siri ilmiy asosda aniqlanadi. Ushbu yondashuv soliq islohotlarining o'rta va uzoq muddatli natijalarini prognozlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, IMF yondashuvi ayrim amaliy cheklovlarga ega. Xususan, hisob-kitoblarning murakkab ekonometrik modellariga tayanilishi ularni soliq ma'muriyatchiligi amaliyotida bevosita qo'llashni murakkablashtiradi. Shuningdek, institutsional omillar — soliq ma'muriyatchiligi sifati, soliq intizomi va yashirin iqtisodiyot — ko'p hollarda bilvosita tarzda hisobga olinadi.

Umuman olganda, IMF yondashuvi soliq yukini makroiqtisodiy barqarorlik va iqtisodiy o'sish nuqtayi nazaridan baholashda yuqori ilmiy ahamiyatga ega. Biroq, milliy soliq tizimi va korxonalar darajasida samarali qarorlar qabul qilish uchun ushbu modellarni soddalashtirilgan mikroiqtisodiy ko'rsatkichlar bilan integratsiya qilish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada soliq yukini baholash hamda uning o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish jarayonida kompleks tadqiqot metodologiyasi qo'llanildi. Tadqiqot doirasida hujjatlar va adabiyotlar tahlili (milliy qonunchilik hujjatlari, xalqaro standartlar — OECD va IMF materiallari, ilmiy monografiyalar hamda maqolalar), matematik va qiyosiy tahlil usullari, soliq yukining turli ssenariylar (iqtisodiy retsessiya, iqtisodiy o'sish va soliq imtiyozlari sharoitlari) asosida modellashtirilishi, shuningdek kompleks tahlil va sintez usullaridan foydalanildi. Mazkur metodologik yondashuv soliq yukining mikro va makroiqtisodiy ta'sirini xolis va ilmiy asosda baholash, har bir omilning ustun va cheklov jihatlari aniqlash hamda davlat va xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun samarali soliq siyosatini shakllantirish va barqaror iqtisodiy muhit yaratishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Soliq yukini baholash milliy va xalqaro iqtisodiy tahlillarda markaziy o'rin tutib, u davlat byudjeti daromadlari barqarorligi hamda korxonalar moliyaviy holatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Soliq yukining aniq va ishonchli baholanishi soliq siyosati samaradorligini aniqlash, soliq tushumlarining iqtisodiy o'sishga ta'sirini baholash va alohida tarmoqlar faoliyati uchun optimal soliq darajalarini belgilash imkonini beradi. Shu bois, iqtisodiy tahlil amaliyotida soliq yukini hisoblashda turli formulalar va indikatorlar qo'llaniladi, jumladan, soliq tushumlarining yalpi ichki mahsulotga nisbati, sof foyda yoki ishchi kuchiga tushadigan soliq yuki, shuningdek samarali soliq stavkalari.

Quyidagi jadvalda mualliflar va turli manbalarda taklif etilgan, iqtisodiy tahlilning turli darajalariga asoslangan soliq yukini baholash formulalari keltirilgan. Unda makroiqtisodiy va mikroiqtisodiy yondashuvlar, OECD va IMF standartlari, shuningdek milliy olimlar tomonidan ishlab chiqilgan usullar o'z aksini topgan. Mazkur yondashuvlar soliq yukini baholashda komplekslikni ta'minlab, milliy va xalqaro soliq tahlillarini o'zaro uyg'unlashtirish imkonini yaratadi (1-jadval).

1-jadval. Soliq yukini hisoblash mexanizmlari va ularning tahlili

T/r	Muallif / Manba	Hisoblash mexanizmi	Formuladagi belgilar izohi	Ustuvor jihatlari	Cheklov jihatlari
1	Ravshanjon Nasimov	$TB = (T / Y) \times 100$	TB — soliq yuki; T — jami soliqlar; Y — umumiy daromad	Soddaligi va umumiy iqtisodiy darajada qo'llash qulayligi	Korxona yoki tarmoq darajasidagi chuqur tahlil imkoniyatlari cheklangan
2	OECD (<i>Tax Wedge</i>)	$W = (T_{labour} / \text{Gross labour cost}) \times 100$	W — mehnatga soliq yuki; T_labour — shaxsiy soliqlar va ijtimoiy to'lovlar	Mehnatga tushadigan soliq yukini aniq aks ettiradi	Boshqa soliq turlari qamrab olinmaydi
3	IMF (<i>Tax-to-GDP</i>)	$TB_{GDP} = (T_{total} / GDP) \times 100$	T_total — jami soliq tushumlari; GDP — Yalpi ichki mahsulot	Makroiqtisodiy baholash uchun qulay	Mikroiqtisodiy ta'sirlarni bevosita ko'rsatmaydi
4	Qodirov A.A.	$TB_{firm} = (T_{firm} / \text{Profit}) \times 100$	T_firm — korxona soliqlari; Profit — sof foyda	Foydaga asoslangan korxona darajasidagi tahlil	Foyda hisobiga ta'sir qiluvchi hisob siyosati omillari natijalarni o'zgartirishi mumkin
5	Musgrave	$ETR = \text{Total Taxes} / \text{Total Base}$	ETR — samarali soliq stavkasi; Total Base — soliq bazasi	Soliq bazasi bilan bog'liqlikni ko'rsatadi	Soliq bazasini aniqlashdagi farqlar natijalarga ta'sir ko'rsatishi mumkin
6	Anna Pavlovna	$TB_{small} = (T_{small business} / \text{Revenue}) \times 100$	Kichik biznes uchun soliq yuki; Revenue — tushum	Kichik biznes va sho'ba korxonalar tahliliga mos	Qamrov asosan ayrim subyektlar bilan cheklanadi
7	Dubois & Tax Theory	$\text{Tax Wedge} = \text{PIT} + \text{SSC}$	PIT — shaxsiy daromad solig'i; SSC — ijtimoiy sug'urta to'lovlari	Mehnat daromadlariga tushadigan yukni ko'rsatadi	Asosan mehnat daromadlari doirasida qo'llanadi
8	OECD (<i>ETR Multi-Tax</i>)	$TB = \sum (T_i / B_i)$	T_i — i-soliq summasi; B_i — i-soliq bazasi	Tarmoq kesimida kompleks tahlil imkoniyati	Keng qamrovli va batafsil ma'lumotlar talab etadi
9	Stylized Average Rate	$AETR = \text{Total Taxes Paid} / \text{Tax Base}$	AETR — o'rtacha samarali soliq stavkasi	Xorijiy soliq tizimlari bilan qiyosiy tahlil	Jismoniy va yuridik shaxslar o'rtasidagi farqlar cheklangan darajada aks etadi
10	OECD (<i>Effective Labour Tax</i>)	$ETR_{labour} = (\text{Tax Liability} / \text{Gross Income}) \times 100$	ETR_labour — mehnatga soliqning samarali stavkasi	Shaxsiy daromadlar bo'yicha aniqlik	Ayrim kompensatsiya va imtiyozlar to'liq qamrab olinmasligi mumkin

Soliq yukini baholash har qanday iqtisodiy tahlil va soliq siyosati bo'yicha qarorlar qabul qilishda markaziy ahamiyatga ega bo'lib, u davlat byudjeti daromadlari hamda korxonalar moliyaviy barqarorligini belgilovchi muhim omil hisoblanadi. Jadvalda keltirilgan turli mualliflar va manbalar tomonidan taklif etilgan formulalar soliq yukini hisoblashda turli darajalardagi yondashuvlarni — makroiqtisodiy, mikroiqtisodiy, korxona va sektor darajalarini — namoyon etadi. Makroiqtisodiy formulalar (jumladan, yalpi ichki mahsulotga nisbatan soliq yuki, umumiy samarali soliq stavkalari) davlat moliyasi va soliq siyosati samaradorligini baholashda asosiy indikatorlar sifatida xizmat qiladi. Ushbu ko'rsatkichlar soliq tushumlarining iqtisodiy o'sishga ta'sirini aniqlash hamda byudjetni rejalashtirish jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, mikroiqtisodiy va korxona darajasidagi formulalar (sof foyda yoki daromadga asoslangan soliq yuki, kichik biznes uchun soliq ko'rsatkichlari) soliq yukining xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatiga ta'sirini ilmiy asosda baholash imkonini beradi. Ushbu yo'nalishda Qodirov A.A. hamda Anna Pavlovna tomonidan taklif etilgan formulalar korxonalar moliyaviy barqarorligi va rentabellik darajasini tahlil qilishda alohida ahamiyatga ega. Mikroiqtisodiy tahlillar soliq yukining subyektiv va obyektiv ta'sirini yanada aniqroq ochib berib, soliq siyosati bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Xorijiy tajribalar, xususan OECD va IMF standartlari asosida ishlab chiqilgan formulalar, soliq yukining omilli tahlilini amalga oshirish hamda uning tarkibiy qismlari — soliq to'lovlari va samarali soliq stavkalari orqali iqtisodiyotga ta'sirini aniqlash imkonini beradi. OECDning Tax Policy Reforms va IMFning Tax-to-GDP metodologiyalari soliq yukini global miqyosda taqqoslash uchun zarur ilmiy asosni shakllantiradi hamda milliy soliq siyosatini xalqaro standartlar asosida takomillashtirishda muhim metodologik tayanch bo'lib xizmat qiladi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, soliq yukini baholash jarayonida turli metodologiyalarni o'zaro uyg'unlashtirish zarur. Makro va mikro yondashuvlarning integratsiyasi davlat va korxona darajasida soliq siyosati samaradorligini oshirishga xizmat qiladi, xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun soliq yukini optimal darajada boshqarish imkoniyatlarini kengaytiradi hamda iqtisodiy rivojlanishning barqarorligini ta'minlaydi. Shu bilan birga, soliq yukini tahlil qilishda ilmiy jihatdan asoslangan formulalardan foydalanish soliq siyosatini qayta ko'rib chiqish va yangi chora-tadbirlar ishlab chiqishda muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega ekanini tasdiqlaydi.

Soliq yukining o'zgarishi xo'jalik yurituvchi subyektlar hamda davlat byudjeti moliyaviy barqarorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, soliq yukini tahlil qilishda faqat uning joriy miqdori bilan cheklanmasdan, balki uning dinamikasi va turli omillar ta'sirini ham kompleks tarzda o'rganish zarur. Soliq yukining o'zgarishi makroiqtisodiy, mikroiqtisodiy va huquqiy darajadagi bir qator omillarga bog'liq bo'lib, mazkur omillar xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun soliq siyosati strategiyasini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Quyidagi jadvalda keltirilgan omillar — daromad va foyda darajasi, soliq stavkalari va soliq tizimi, ijtimoiy to'lovlar va bonuslar, iqtisodiy va bozor sharoitlari, soliq imtiyozlari va preferensiyalar, shuningdek hukumat siyosati va qonunchilikdagi o'zgarishlar — soliq yukining dinamikasini ilmiy jihatdan tahlil qilish imkonini beradi. Har bir omilning ta'sir turi, amaliy misollar va ilmiy manbalar bilan asoslab berilishi soliq yukini baholashda kompleks va xolis yondashuvni ta'minlaydi. Bu esa ilmiy tahlilning samaradorligini oshirib, keyingi tadqiqotlar va amaliy qo'llanmalar uchun qimmatli axborot manbai bo'lib xizmat qiladi.

Umuman olganda, soliq yukini baholash va uning o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish natijalari yuqorida keltirilgan formulalar va soliq to'lovlari tushunchalari bilan uyg'unlashtirilgan holda, davlat va xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun samarali soliq siyosatini ishlab chiqishda mustahkam ilmiy va amaliy asos yaratadi (2-jadval).

2-jadval. Soliq yukining o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillar

T/r	Ta'sir etuvchi omillar	Ta'sir turi	Ilmiy asos / Manba	Ta'sir etuvchi omil darajasi (misol)
1	Daromad va foyda darajasi	Soliq yukining oshishi yoki pasayishi	Musgrave & Musgrave (1989); IMF (2022)	Progressiv soliq tizimida daromad 10 foizga oshganda, soliq yuki 2–3 foizga ortishi mumkin
2	Soliq stavkalari va soliq tizimi	Soliq yukining o'sishi yoki kamayishi	OECD (2024); Qodirov A.A. (2022)	Korporativ soliq stavkasi 20 foizdan 25 foizga oshirilganda, soliq yukining umumiy darajasi yuqorilaydi
3	Ijtimoiy to'lovlar va bonuslar	Mehnat yuki va ijtimoiy soliqlar orqali o'zgarish	OECD (2024)	Ijtimoiy to'lovlar 5 foizdan 7 foizga oshirilganda, ishchi va ish beruvchi yukining oshishi kuzatiladi
4	Iqtisodiy va bozor sharoitlari	Soliq yukining nisbiy o'zgarishi	IMF (2022); OECD (2023)	Retsessiya davrida korxona foydasi kamayganda, soliq yuki nisbatan yuqoriroq ko'rinishi mumkin

5	Soliq imtiyozlari va preferensiyalar	Soliq yukini kamaytirish yoki qayta taqsimlash	Nasimov (2023); Pavlovna (2021)	Investitsion rag'batlar orqali soliq yukini 3–5 foizga kamaytirish imkoniyati mavjud
6	Hukumat siyosati va qonunchilikdagi o'zgarishlar	Soliq yukining strategik o'zgarishi	OECD (2023); Musgrave & Musgrave (1989)	Yangi Soliq kodeksining joriy etilishi soliq yukini prognozlash va boshqarish mexanizmlariga ta'sir ko'rsatadi

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, soliq yukining o'zgarishi ko'plab omillar bilan bog'liq bo'lib, ularning ta'siri makroiqtisodiy va mikroiqtisodiy darajalarda namoyon bo'ladi. Daromad va foyda darajasi, soliq stavkalari, ijtimoiy to'lovlar hamda bozor sharoitlari soliq yukining miqdoriy va nisbiy o'zgarishlarini belgilaydi. Shu bilan birga, soliq imtiyozlari va hukumat siyosatlarini soliq yukini strategik tarzda kamaytirish yoki qayta shakllantirish imkoniyatlarini yaratadi. Mazkur omillarni kompleks tahlil qilish soliq yukining iqtisodiy va moliyaviy ta'sirini xolis va aniq baholash imkonini beradi.

Ilmiy jihatdan soliq yukini baholash va uning o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish davlat hamda xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun soliq siyosatini optimal darajada shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Soliq to'lovlari, samarali soliq stavkalari va turli hisoblash formulalaridan foydalanish orqali soliq yukining dinamikasini prognozlash, shuningdek iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash imkoniyati kengayadi. Shu bois, soliq yuki tahlili davlat va biznes amaliyotida qarorlar qabul qilishda, shuningdek soliq siyosati va qonunchiligini takomillashtirishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Soliq yukini baholash mexanizmi davlat va xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun muhim moliyaviy indikator hisoblanadi. Uning tahlili davlat soliq siyosati samaradorligini oshirish hamda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda asosiy ahamiyatga ega. Soliq yukini aniq va tizimli baholash orqali davlat byudjetining moliyaviy resurslarini strategik taqsimlash, xo'jalik subyektlari uchun samarali ishlab chiqarish muhitini shakllantirish hamda soliq tushumlarini ishonchli prognozlash imkoniyati yaratiladi. Mualliflik formulalari va tahliliy jadvallar yordamida soliq yukining miqdoriy va nisbiy ko'rsatkichlari ilmiy asosda aniqlanadi.

Soliq yukining o'zgarishi daromad va foyda darajasi, soliq stavkalari va tizimi, ijtimoiy to'lovlar va bonuslar, iqtisodiy va bozor sharoitlari, soliq imtiyozlari, shuningdek hukumat siyosati va qonunchilikdagi o'zgarishlar bilan belgilanadi. Ushbu omillar har bir xo'jalik subyektining moliyaviy faoliyati hamda davlat byudjeti daromadlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, ularni kompleks va ilmiy asosda tahlil qilish soliq yukining dinamikasini xolis va aniq baholash imkonini beradi.

Soliq yuki tushunchasi va uni hisoblash usullari mehnat bozoriga ta'sirni baholashda muhim ilmiy instrument hisoblanadi. Ishchi va ish beruvchi zimmasiga tushadigan ijtimoiy to'lovlar hamda soliqlar orqali ish haqining umumiy xarajatlarini aniqlash soliq siyosati samaradorligini tahlil qilish, mehnat bozorida barqarorlikni ta'minlash va strategik qarorlar qabul qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. OECD va IMF standartlariga asoslangan hisob-kitoblar milliy va xalqaro darajalarda soliq yukini qiyosiy baholash imkonini yaratadi.

Soliq yukini baholash mexanizmining ilmiy asoslangan yondashuvi tahlil doirasini kengaytirib, turli ssenariylarni modellashtirish imkonini beradi. Bu soliq yukining turli stavkalar va imtiyozlar sharoitida qanday o'zgarishini, shuningdek iqtisodiy o'sish davridagi dinamikasini ilmiy jihatdan baholashga xizmat qiladi. Natijada, davlat va korxonalar uchun strategik rejalashtirish, soliq siyosatini shakllantirish hamda moliyaviy resurslarni samarali taqsimlash bo'yicha aniq ilmiy tavsiyalar ishlab chiqish imkoniyati yuzaga keladi.

Umuman olganda, soliq yukini baholash va uning o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillarni kompleks tahlil qilish davlat va xo'jalik yurituvchi subyektlar uchun samarali soliq siyosatini yuritish hamda barqaror iqtisodiy muhitni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Turli hisoblash mexanizmlari, jadvallar va tahlil usullarining uyg'un qo'llanilishi soliq yukini ishonchli prognozlash, moliyaviy resurslarni samarali taqsimlash va xo'jalik subyektlari faoliyatini optimal boshqarish imkonini beradi. Ushbu tahlil natijalari soliq siyosati va qonunchiligini takomillashtirish, investitsiya muhitini yaxshilash hamda umumiy iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda mustahkam ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi. — Toshkent: "Adolat", 2024.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Soliq ma'muriyatchiligini isloh qilish konsepsiyasi to'g'risida"gi Farmoni. — Toshkent, 2023. <https://www.lex.uz/docs/6970303?type=doc>
3. Qodirov A.A. Soliq yuki va uning korxonalar moliyaviy barqarorligiga ta'siri. — "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali, 2023, № 4.

4. Tursunov B.O., Abdullayev J.M. Soliq siyosatini takomillashtirishda soliq yuki indikatorlaridan foydalanish masalalari. — “Moliya va bank ishi” jurnali, 2022, № 6.
5. Norqulov Sh.Sh. Korxonalarda soliq yukini optimallashtirishning iqtisodiy mexanizmlari. — Iqtisodiyot fanlari bo'yicha PhD dissertatsiyasi, TDIU, 2021.
6. O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi. Soliq yuki va soliq ma'muriyatchiligi samaradorligi tahlili. — Analitik hisobot, 2023.
7. OECD. (2023). Tax Policy Reforms 2023: OECD and Selected Partner Economies. — Paris: OECD Publishing.
8. IMF. (2022). Tax Burden, Growth and Investment: Analytical Framework. — Washington, D.C.: International Monetary Fund.
9. Auerbach, A.J., & Keen, M. (2021). Taxation and Economic Efficiency. — Journal of Economic Perspectives, 35(2).
10. De Mooij, R., & Ederveen, S. (2020). Corporate Tax Elasticities: A Reader's Guide. — World Tax Journal.
11. Nasimov, R. (2023). Soliq yuki va uni baholash metodologiyasi. — Toshkent: Iqtisodiyot va moliya jurnali.
12. OECD. (2024). Taxing Wages 2024: OECD Indicators. — Paris: OECD Publishing. <https://www.oecd.org/en/data/indicators/tax-wedge.html>
13. IMF. (2022). Tax-to-GDP Ratios: Analysis and Policy Implications. — Washington, D.C.: International Monetary Fund.
14. Qodirov, A.A. (2022). Korxonalarda soliq yuki va samarali soliq stavkalarini tahlil qilish. — Toshkent: O'zbekiston Soliq akademiyasi.
15. Musgrave, R.A., & Musgrave, P.B. (1989). Public Finance in Theory and Practice. — New York: McGraw-Hill.
16. Pavlovna, A. (2021). Kichik biznes subyektlarida soliq yukini baholash usullari. — Iqtisodiy tahlil jurnali, 15(3), 45–58.
17. Dubois, J., & Tax Theory Group. (2018). Labour Tax Wedges and Economic Behavior. — London: Routledge.
18. Abdullayev, A.B. Soliq to'lovlari hajmining o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillar tahlilining nazariy jihatlari. — “Moliya” ilmiy jurnali, 2025, 6-son, dekabr.
19. OECD. (2023). Effective Tax Rates on Labour and Capital: Multi-Tax Approach. — Paris: OECD Publishing.
20. Stylized Average Rate Dataset. (2020). Cross-Country Effective Tax Rates. — Geneva: World Economic Forum.
21. OECD. (2025). Effective Labour Tax Rates in 2024: Policy Implications. — Paris: OECD Publishing. https://www.oecd.org/publications/taxing-wages-2025_20d1a01d/full-report

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>